Krev styrking av Heimevernet

OPPROP. Alle kommunane og regionråda i Sogn og Fjordane står no saman om eit opprop mot nedlegging av heimevernsdistrikt 11.

– Vi vil på vegner av kommunane våre på det sterkaste motsetje oss framlegget om nedlegging av HV11, seier ordføraren i Eid, Alfred Bjørlo (V), til NRK.

Oppropet er underskrive av ordførarane i alle dei 26 kommunane i Sogn og Fjordane. Stortinget skal i haust handsame langtidsplanen for Forsvaret. ©NPK

Alfred Bjørlo

Omfattande teljing av sel

STEINKOBBE. Havforskingsinstituttet har nyleg gjennomført den mest omfattande teljinga av steinkobbe på Sørlandet og Skagerrakkysten nokon gong.

Områda som blei dekte var Lysefjorden i Rogaland og fylka Vest-Agder, Aust-Agder, Telemark og Vestfold. Førebelse tal viser ein auke av bestanden i Vestfold og uendra eller nedgang i bestandane lenger syd. Teljinga vart gjort frå båt i perioden 15.–25. august. For første gong blei det også nytta drone til å fotografere samlingar av steinkobbe. ©NPK

I rød sone: Hans Kristian Norset leder Støygruppa Ørland. Gården hans ligger bare 300 meter fra fystripa. FOTO: SKJALG LEDANG/FOSNA-FOLKET.

Fakta

Kampflybasen Ørland

- ✱ **Skal** stå ferdig i 2017.
- ✱ **Skal** på sikt håndtere 52 jagerfly av typen F35.
- ✱ **De** skal støye to-tre ganger mer enn dagens F16.
- ✱ **1200** boenheter blir berørt av støy fra kampflybasen.
- ✱ **176** av dem er tilbudt innløst, blant dem 50 boenheter på 34 gårdsbruk
- ✱ **Rundt** 150 personer, hvorav halvparten bønder, befinner seg innenfor den røde sonen
- ✱ **Forsvarsbygg** har blankt avvist å dekke driftstapene for bøndene som må flytte langt unna gården.

NYHETER · LANDBRUK

Oppdrettar må overvake elvar

FISK. Fiskeridirektoratet har pålagt Salmar Nord å overvake og ta opp rømd laks som direktoratet no fryktar skal gå opp i Målselva og ti andre lakseelvar i Troms.

Bakgrunnen er dei rundt 5.800 oppdrettslaksane som rømde frå oppdrettsanlegget Kvitfloget i Solbergfjorden i Tranøy kommune i juli i år. Selskapet har så langt fanga om lag 400 av dei 3,7 kilo store laksane i sjøen, og direktoratet fryktar no at mange av dei som framleis er på frifot, skal vandre opp i dei aktuelle elvane i haust. Ei av elvane er Målselva, som er kjent som ei av dei beste lakseelvane i landet. ©NPK

Større fastlandsauke enn venta

ØKONOMI. Bruttonasjonalproduktet for Fastlands-Noreg auka med 0,4 prosent i andre kvartal.

Det er litt meir enn analytikarane hadde venta seg, og sjansen for rentekutt kan vere redusert.

Ifølgje SSB er bruttonasjonalproduktet (BNP) sesongjustert samla sett uendra.

For petroleumsverksemd og utanriks sjøfart er det ein nedgang på 1,4 prosent, mens oppgangen er 0,4 prosent for Fastlands-Noreg. Det siste er meir enn analytikarane hadde sett for seg, ifølgje E24. ©NPK

Fakta

Kampflybasen Ørland
✱ Skal stå ferdig i 2017.
✱ Skal på sikt håndtere 52 jagerfly av typen F35.
✱ De skal støye to-tre ganger mer enn dagens F16.
✱ 34 gårdsbruk ligger i basens røde støysone
✱ Det er gitt kompensasjon for flytting fra 180 bolighus, også våningshus på gårdene.
✱ Forsvarsbygg vil ikke dekke driftstapene for bøndene som må flytte langt unna gården.

Rød sone: Forsvarsbygg vil ikke dekke tap for bønder som må flytte eller legge om drifta på de 34 gårdsbrukene som ligger innenfor rød støysone ved kampflybasen på Ørland. Bondelaget ber landbruksministeren rydde opp. FOTO: MARIANN TVETE

✱ KAMPFLYBASE ØRLAND

Ber om hjelp for bønder

Forsvarsbygg vil ikke dekke tap når bønder ved den nye kampflybasen på Ørland må flytte eller legge om drifta. Bondelaget ber landbruksministeren rydde opp.

34 gårdsbruk ligger innenfor en definert støysone, den såkalte røde sonen, rundt den nye kampflybasen på Ørland i Sør-Trøndelag. F35-jagerflyene som skal lande der fra og med neste år, støyer to-tre ganger mer enn F16-jagerflyene som letter og lander i dag. I tillegg blir de langt flere.

– Det er inge tvil om at støy blir en stor utfordring for dem som bor eller holder til innenfor rød støysone, sier generalsekretær Per Skorge i Norges Bondelag.

– Urimelig

Forsvarsbygg har allerede tilbudt å betale erstatning for alle som må flytte fra de 180 bolighusene i den røde sonen. Tilbudet gjelder også bønder som må flytte fra våningshusene sine. Men Forsvarsbygg har blankt avvist å dekke driftstapene for bøndene som må flytte langt unna gården.

– Det er fullstendig urimelig, sier Skorge.

Bondelaget er bekymret for at landbruksnæringa i dette gode jordbruksområdet kan bli kraftig redusert når forholdene blir så vanskelige.

– Det er overhodet ikke til å forstå. Det må da være like viktig å ta vare på næringslivet, som det er å ta vare på folk som bor, sier han.

Tror på løsning

Onsdag møtte Skorge og representanter for bøndene på Ørland statssekretær Terje Halleland i Landbruks- og matdepartementet om saken.

– Vi krever at det gis kompensasjon til bøndene på Ørlandet som får økonomiske tap som følge av flytting fra gården sin, sier han.

– Statssekretæren uttrykte forståelse for problemstillingen, og lovte å viderebringe informasjonen til rette vedkommende. I denne sammenhengen vil det si Forsvarsdepartementet. Vi har stor tro på en løsning, sa Skorge etter møtet.

Fjerndrift

Forsvarsbygg har hevdet at gårdene kan drives selv om bonden må flytte.

– For de fleste er det umulig å fjerndrive en gård. Særlig krevende er det å drive melkeproduksjon dersom du bor 10–15 kilometer fra bruket. Mange ser seg nødt til å legge ned.

Støyen fra flyene er også en stor utfordring for fortsatt husdyrhold.

– Det går kanskje an å lydisolere bygninger, men bondens jobb foregår stort sett ute, og dyra skal være ute på beite.

– Det er dramatisk og en situasjon det er nødt til å ryddes opp i, sier han.

Skorge syns det er vanskelig å se at det er mulig å fortsette å drive gård under slike forhold.

– Likevel vil ikke Forsvarsbygg dekke verken bortfall av næringsinntekt eller driftsbygninger som blir verdiløse. Det er overhodet ikke til å forstå, særlig sett i lys av at kampflybasen er Fastland-Norges største investering noensinne.

– URIMELIG
«Forsvarsbygg vil verken dekke bortfall av næringsinntekt, eller driftsbygninger som blir verdiløse»
PER SKORGE
BONDELAGET

LISBET HARSTAD
lisbet.harstad@nationen.no

NATIONEN · TORSDAG 1. SEPTEMBER 2016 7

Nationen 1. september

byggs ledelse, som vi mener gjør en slett jobb. Etter vår mening, burde de ikke hatt noe med forholdene utenfor gjerdet på flyplassen å gjøre.

– Ingen hjemmel

– Det blir gitt kompensasjon dersom det er rettslig grunnlag for det, sier Olaf Dobloug, direktør for Forsvarsbyggs kampflybaseprosjekt på Ørland.

Han tilbakeviser at Forsvarsbygg har gitt løfter.

– I fjor vedtok Kommunal- og moderniseringsdepartementet en reguleringsplan som legger føringer for hva vi skal gjøre. Beslutningen om ny reguleringsplan kan ha ført til at det er nyanser i informasjonen før og etter vedtaket, sier han.

– Planen sier at vi skal legge vekt på bofunksjon, det vil si huset du bor i. Driftsbygninger kommer ikke inn under disse bestemmelsene.

Ingen støygrense

Dobloug understreker at mange i rødsona har fått tilbud om innløsning av boligene sine.

– Til nå har 50 gårdbrukere fått tilbudet, som er helt frivillig. Den som ønsker det, kan bli boende, og de med mest støy kan få tilbud om støyisolering, sier han.

I boliger som står i rød støysone, blir det lydisolert dersom støyen måles til minst 42 desibel. I gul sone, altså der det er mindre støy, er kravene 30–35 desibel.

– Det er fordi gul sone regnes som mer velgenet å bo i enn rød sone, forklarer direktøren.

Heller ikke støygrensen gjelder for driftsbygninger.

– Inne i fjøsene er ikke støy et problem. Målinger vise at det er like mye støy i et fjøs som det er fra flyene ute. Det er utendørs som er problemet. Her har vi gjort undersøkelser på hvordan støy virker på storfe, og ønsker å følge opp med nye undersøkelser i årene som kommer i samarbeid med Mattilsynet og landbruksmyndighetene.

– Er det vanskelig for Forsvarsbygg å leve med stor mistillit fra befolkningen på Ørland?

– Det er ikke hyggelig at folk føler det er vanskelig. Men vi har også et regelverk vi er pålagt å følge av Kommunal- og regionaldepartementet. Vi må dessuten huske at dette ikke er nytt. Det har vært drevet gårder ved flyplassen i 70 år.

LISBET HARSTAD
lisbet.harstad@nationen.no

Meir lønnsamt: Riksveg 7 over Hardangervidda er samfunnsøkonomisk eit mykje meir lønnsamt hovudvegalternativ mellom aust og vest enn riksveg 52 over Hemsedalsfjellet, konkluderer ein ny rapport. FOTO: CHRISTOFFER H. STØLE

Ny rapport går for Hardangervidda

STAMVEG

Ein ny næringslivsfinansiert rapport går inn for riksveg 7 over Hardangervidda som eit betre stamvegalternativ mellom Gol og Voss enn riksveg 52 over Hemsedalsfjellet.

Det er det motsette av det Statens vegvesen tilrådde førre veke, skriv Bergens Tidende.

Vegvesenet tilrår riksveg 52 som det beste alternativet for ein nordleg hovudveg mellom Austlandet og Vestlandet, slik dei òg gjorde i den førre utgreiingsrunden i fjor.

Frå før er det bestemt at E134 over Haukelifjell skal vere den sørlege hovudfartsåra.

Hordalandsdiagonalen

Den nye rapporten er laga av Sivilingeniør Helge Hopen AS på oppdrag for ei rad næringsverksemder og bedrifter i Oslo, Bergen, Hallingdal og Hardanger. Etter Hopens analyse løyser ikkje riksveg 52 transportbehovet mellom Oslo og Bergen like godt som riksveg 7.

– Riksveg 7-alternativet er den mest samfunnsøkonomisk lønnsame utbyggingsstrategien og blir tilrådd som hovudveg aust-vest saman med E134, konkluderer rapporten.

Den viktigaste innvendinga mot tilrådinga frå Vegvesenet er opninga for i tillegg til riksveg 52 å byggje ut ein såkalla hordalandsdiagonal, ein snarvegarm på E134 mellom Odda og Bergen, som vil korte reisetida mellom Oslo og Bergen kraftig og stele ein stor del av trafikken frå Hallingdal.

– Dyr dobbelsatsing

Helge Hopen seier til Bergens Tidende at han er overraska over at Vegvesenet framleis håper på både riksveg 52 og ein hordalandsdiagonal.

– Det er uforståeleg at ein kan byggje ein ny hovudveg til 20 milliardar og så bruke 20 milliardar på ein annan veg som skal ha same funksjonen. Eg kan ikkje sjå at samfunnet har råd til det, seier Hopen.

– Det er som å byggje Hordfast frå Stord til Bergen via Fusa for deretter å byggje ei ny bru over Bjørnafjorden, seier han.

Hopen meiner ei utbygging av E134 og riksveg 7 vil gi ei permanent, effektiv løysing for sambandet mellom dei to største byområda. Da blir det heller ikkje behov for ein hordalandsdiagonal.

Den endelege avgjerda om kor den nordlege aust-vestvegen skal gå, er det Stortinget som skal ta i samband med behandlinga av den nasjonale transportplanen for 2018–2029 i juni neste år. ©NPK

> **SAMFUNNSØKONOMI**
> «Eg kan ikkje sjå at samfunnet har råd til det.»
> HELGE HOPEN
> SIVILINGENIØR